

Väinämöise tarkussõnad

Muusika: Veljo Tormis

Tekst: Kanteletar I: 90, soome keelest tõlkinud August Annist ja Ruth Mirov

Austatud koorijuhid!

Annan teile mõned nõuanded, täpsustused ja soovitusel Veljo Tormise “Väinämöise tarkussõnad” õppimiseks ja esitamiseks.

Laulupeol ettekandele tuleva versiooni leiate noodikogumiku 48. leheküljelt. Kuna laulupeol kõlab teos sümfooniaorkestri saatel (originaalis klaver), siis otsustasime koori faktuuri laulu esimeses pooles veidi muuta. Sellisel kujul tulevad tekst ja sõnum rohkem esile. Kogumikus on olemas ka laulu originaalseade (lk. 52), kellel on huvi võib ka selle oma esinemiste ja kontsertide tarbeks ära õppida.

Alustuseks peatuksin veidi laulu sisul ja sellel, kuidas seda laulda ja kuidas teos võiks kõlada. Nagu me teame on Väinämöinen Soome rahvuspärimuses üks väärikas, elukogenud ja tark tegelane. Ühesõnaga vaieldamatu autoriteet, kelle sõnad on kaalu. Selline teatav kaalukus peab sisalduma ka meie laulmismaneeris. Kuna valdav osa tekstist on Väinämöise otsese kõne vormis, siis peab see kõlama selle targa kangelase vääriliselt. Selle saavutamiseks on äärmiselt oluline kogu teksti väga selge artikuleerimine. Olgugi, et laulda tuleb pigem legaatos, ei tohi see mõjuda loiult ja apaatselt. Laulu alguses olev ja edaspidi sageli korduv motiiv “Ütles vana Väinämöinen, nooremaille nii kõneles” peab kõlama nagu tähelepanule ja kuulamisele äratav signatuur – uhkelt ja väärikalt.

Järgnevalt mõned konkreetset täpsustused ja soovid. Veljo Tormis on oma teoste noodikirjas reeglina väga täpne ja detailne ning käesolev teos ei ole selles osas mingi erand. Kui realiseerida kõik see, mis helilooja poolt nooti kirjutatud, on tulemus juba väga hea. Pean vajalikuks täpsustada vaid mõningaid äravõtteid. Soovin, et kõik noodis olevad pausid jääksid reeglina puhtaks. Näiteks taktides 3, 13, 23 ja 33 soovin, et takti viimase silbi “s” häälik ei kanduks järgmise takti algusesse, vaid oleks artikuleeritud vahetult enne seda. Sageli esineb selles laulus kaheksandikpause taktide lõpus, need peavad jääma puhtaks. Erandid oleksid vaid taktides 17, 27, 28 ja 40, kus soovin, et taktide viimast silpi lõpetav konsonant oleks täpselt kaheksandikpausil.

Veel pean vajalikuks juhtida tähelepanu mitmetes sõnades esinevatele topelt helilistele konsonantidele, mis tuleb hoolikalt välja artikuleerida (nt. nooremaille, viletsalle, kõigellegi, endalle jne.). Sageli langeb selles laulus fraasi muusikaline toetus sõna rõhutule silbile. Püüdke seda vältida ja tuua alati esile rõhulised silbid, siis kõlab tekst loomulikult ja arusaadavalt.

Soovin teile innukat õppimist ja jätkuvat laulurõõmu!

Andrus Siimon